

Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki
ul. Ks. Jałowego 24, 35-010 Rzeszów
tel.: +48 17 872 18 16
e-mail: nauka.ip.cs@ur.edu.pl

Uniwersytet Rzeszowski
Instytut Pedagogiki
Katedra badań szkoły
i społeczeństwa zmediatyzowanego

ul. Ks. Jałowego 24; 35-010 Rzeszów
tel. 17) 872-18-05
fax: (17) 872-18-46

ks. dr hab. prof. UR Janusz Miąso

Rzeszów, 2022-09-15

Recenzja rozprawy doktorskiej: „Edukacja medialna jako postulat pedagogiczny Jana Pawła II”, mgra Jerzego Andrzeja Daneckiego napisanej pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr hab. Jana Niewęglowskiego

Ocena merytoryczna

Mediatyzacja to aktualnie jeden z najpotężniejszych procesów zarówno społecznych, jak indywidualnych a także ekonomicznych i technokratycznych. Wszechobecne, interaktywne, nowe media wchodzą bardzo głęboko w świat praktycznie każdego człowieka w sposób widzialny i niewidzialny, czy tego chcemy, czy nie chcemy. Dlatego tym bardziej wymagają właśnie badań z zakresu pedagogiki medialnej, która w pierwszej kolejności troszczy się o samego człowieka w wymiarze indywidualnym i społecznym zanurzonego w świat mediów.

Jan Paweł II bardzo dobrze wiedział, co bardzo dobrze zaraz na początku eksplikuje Doktorant, że nadejście cywilizacji medialnej jest nieuniknione oraz że konieczna jest i będzie edukacja medialna, aby media były wykorzystywane w zgodzie

z pedagogiką personalistyczną. Równocześnie Jan Paweł był człowiekiem mediów, a więc był głęboko zaangażowany w poznawanie, wspieranie oraz maksymalnie pozytywne wykorzystywanie mediów we współczesnym świecie, co także bardzo dobrze i inspirująco ukazano w dysertacji.

Mgr Jerzy Danecki podjął bardzo ambitne zadanie wniknięcia w potęgę i głębię myśli Jana Pawła, co było zadaniem na pewno bardzo trudnym i już na początku pragnę stwierdzić, że z tym bardzo trudnym zadaniem poradził sobie bardzo dobrze a równocześnie pokornie, z wielkim szacunkiem dla Wielkiego Jana Pawła.

Doktorant wykonał wielką pracę bardzo dobrej i gruntownej analizy obszernego nauczania Jana Pawła, w kwestii mediów, co było rzeczywiście jednym z najważniejszych tematów papieskiego myślenia i nauczania oraz przedmiotem analizy tekstów wielu badaczy zajmujących się nauczaniem Jana Pawła.

Cała struktura dysertacji jawi się jako przede wszystkim dobrze oparta na mocnym problemie badawczym, spójna, koherentna, logiczna i konsekwentna. Ujęcie problemu jest holistyczne, systemowe i interdyscyplinarne.

Doktorant zastosował metodę hermeneutyczną analizy tekstu a zarazem odwołując się do nurtu realistycznego, personalistycznego, fenomenologicznego w filozofii, osadził równocześnie całość zagadnień w perspektywie pedagogicznej, pedagogiki medialnej, co jest bardzo ważne z punktu widzenia dobrej i skutecznej interdyscyplinarności. Uczynił to dobrze, akcentując i eksplikując papieski model środków społecznego przekazu w perspektywie nauk społecznych, nauk pedagogicznych, gdzie bardzo dobrze i obszernie została ukazana także istota i cele wychowania w koncepcji Jana Pawła i to wszystko jest ewidentnie na pedagogiczną korzyść pracy. Problemy szczegółowe podkreślają implikacje etyczne, społeczne i wychowawcze tego modelu i to jest także dobre pedagogiczne ujęcie. Zastosowane metody badawcze, czynią rozprawę ambitną i zachęcającą do wysiłku intelektualnego na rzecz wzmocnienia i promowania papieskiego, personalistycznego modelu mediów.

Rozdział pierwszy bardzo obszerny, podejmuje bardzo dobrze problematykę samych mediów, sytuując je we współczesnym świecie, jako przestrzeń komunikacji, stymulatory przemian czasu i przestrzeni, a równocześnie jako wszechobecne społecznie komunikatory wszystkiego wszystkim. Następne punkty to klasyczna interpretacja środków społecznego przekazu, gdzie Doktorant bardzo dobrze podjął bardzo trudne tematy związane z informowaniem, a zarazem zmaganiem się o prawdę w mediach, z problemem autorytetów w mediach, z edukowaniem, integrowaniem, a zarazem zabawianiem, a więc kwestią godziwej rozrywki. Kolejne punkty to podjęcie kolejnych ważnych kwestii takich jak media jako narzędzia propagandy i manipulacji i rewolucja medialna, z zaakcentowaniem wszechobecności Internetu, konwergencji, cyberprzestrzeni, interaktywności, badania zasięgu, a także co bardzo istotne – zmierzyć niemierzalne i wyliczyć niepoliczalne jako badanie pluralizmu mediów i skutków kulturowych i cywilizacyjnych nowych form komunikacji.

Rozdział II to swoiste spotkanie, gdzie bardzo obszernie i dokładnie pokazano świat potęgi mediów i nowych mediów, wraz z Człowiekiem, który nie bał się mediów, rozumiał je, znał, sam był człowiekiem mediów, a zarazem wykonywał potężną ich edukację, zarówno na poziomie ludzkim, jak dziennikarskim a także technokratycznym.

Doktorant bardzo dobrze przybliżył życie i działalność Jana Pawła, a następnie wnikliwie analizuje potęgę myśli Jana Pawła jako nauczyciela Kościoła i wychowawcy ludzkości, zawartą w całym nauczaniu obejmującym pielgrzymowanie, kulturę, rodzinę, politykę, chorych, modlitwę, młodych i ekumenizm.

Bardzo dobrze z punktu widzenia metodologii nauk pedagogicznych, że Doktorant w kontekście postulatu medialnego sprecyzował całość myśli pedagogicznej Jana Pawła, podkreślając wartość ideału wychowania chrześcijańskiego, cele i zadania w myśli pedagogicznej Jana Pawła, osobowy i religijny wymiar wychowania, moralny i społeczny wymiar wychowania, a także wymiar wychowania do świętości. Następne punkty to ciąg dalszy metodologii

pedagogicznej z zaakcentowaniem metod i form wychowania personalistycznego a następnie ideały w wychowaniu oraz postulatory etyczne, gdzie trafnie zwrócono szczególną uwagę na potrzebne dziś ideały prawdy, sprawiedliwości, dobra i odpowiedzialności, ideały piękna, mądrości, miłości i wolności, a także ważne postulatory wykorzystania mediów w katechezie, formacji oraz głoszenia Dobrej Nowiny poprzez środki społecznego przekazu.

Następny punkt dysertacji to inspirujące wskazanie kierunków edukacji medialnej w nauczaniu Jana Pawła z bardzo dobrym i trafnym wykorzystaniem bogactwa myśli i nauczania Jana Pawła na temat mediów w jego dokumentach, encyklikach, adhortacjach, listach a także orędziach i przemówieniach skierowanych do różnych grup społecznych. Rozdział ten to wielkie bogactwo myśli i działalności Jana Pawła bardzo dobrze uporządkowane i wykorzystane.

Rozdział V dysertacji to bardzo potrzebna edukacja i formacja ludzi mediów, z wykorzystaniem trafnych wskazań do dziennikarzy i ludzi mediów, a także bardzo ważna rola szkoły, rodziców, wychowawców, katechetów, a także instytucji tworzących środowiska medialne. Rozdział ten to także inspirujące bogactwo myśli i działalności Człowieka, który systemowo diagnozował, wnikliwie analizował, pozytywnie wzmacniał, krytycznie pragnął oczyszczać, cały wszechobecny świat mediów, którego edukacja medialna musi się dokonywać, aby człowiek stawał się bardziej człowiekiem, a społeczeństwo było bardziej ludzkie. Tę kwestię Doktorant także bardzo dobrze wyeksplikował, uporządkował i motywująco naświetlił.

Ocena formalna

Dysertacja stanowi spójną i koherentną całość, gdzie bardzo obszerny i złożony problem badawczy jest precyzyjnie postawiony a następnie zgodnie z naukowymi procedurami wnikliwie analizowany i konsekwentnie wnioskowany.

Widoczny jest bardzo dobry warsztat naukowy i staranność Doktoranta, zarówno w stawianiu problemów badawczych, jak i ich analizowaniu, tak przez dobrą

hermeneutykę, jak i logiczny dyskurs. Całość pracy jest wykonana bardzo starannie pod względem językowym, stylistycznym i graficznym.

Obszerna i uporządkowana literatura przedmiotu wskazuje na gruntowne studium problematyki samego nauczania Jana Pawła (encykliki, adhortacje, listy, homilie, przemówienia), nauczania Kościoła i innych ekspertów. Doktorant wykorzystał także obszerną literaturę z nauk społecznych, nauk pedagogicznych a także w zakresie nowych mediów, choć dobrze by było wykorzystać jeszcze kilku ważnych ekspertów w zakresie mediów.

Recenzent zaleca wydanie pracy w formie książkowej, jako pozycji bardzo potrzebnej dla edukacji medialnej.

Konkluzja

Uważna lektura dysertacji mgra Jerzego Daneckiego – pozwala postawić jej wysoką pozytywną ocenę i podkreślić dobry duży wkład badawczy w pedagogikę medialną, pedagogikę społeczną, pedagogikę personalistyczną, medioznawstwo a także wyczuwa się osobiste mocne zaangażowanie w podjętą problematykę i stwierdzić, iż zdaniem recenzenta spełnia ona wymagania stawiane rozprawom doktorskim, będącym podstawą ubiegania się o stopień naukowy doktora. Wobec powyższego recenzent pozytywnie postuluje i zwraca się z prośbą do Dyrektora Instytutu oraz do Rady Dyscypliny o dopuszczenie Doktoranta do dalszej części przewodu doktorskiego.

Ks. dr hab. prof. UR

Janusz Miąso

